

*Vážení čtenáři,
přinášíme vám další vydání e-Věstníku, které tentokrát obsahuje novinky z národní přírodní rezervace Lednické rybníky a informaci o vyhlášení nového zvláště chráněného území Hodonínská Důbrava.*

Ornitologické pozorovatelny na Nesytu

Ve druhém čísle e-Věstníku z roku 2013 jsme vás informovali o tom, že se připravuje vybudování veřejně přístupných pozorovatelny v národní přírodní rezervaci Lednické rybníky. Vzhledem k tomu, že pozorovatelny jsou již zcela dokončeny a právě nastává doba, kdy je bude možno naplno využít, přinášíme vám o nich v tomto krátkém vydání několik základních informací.

Správa CHKO Pálava dlouhou dobu usilovala o vybudování veřejně přístupných pozorovatelny, které by zlepšily možnosti pozorování ptáků a také zpřístupnily území NPR Lednické rybníky širší veřejnosti. Na podzim roku 2013 se podařilo dvě takové pozorovatelny vybudovat z dotačních prostředků AOPK. Obě nové stavby nyní umožní místním obyvatelům, návštěvníkům i odborné veřejnosti pohled na rybníky a pozorování vodních ptáků z krytých, vyvýšených míst, aniž by docházelo k nadměrnému rušení či jiným negativním zásahům do chráněného území.

Na severním břehu Nesytný je vybudována pozorovatelna, z níž je možno za dobrých světelných podmínek a s kvalitním vybavením pozorovat celý rybník.

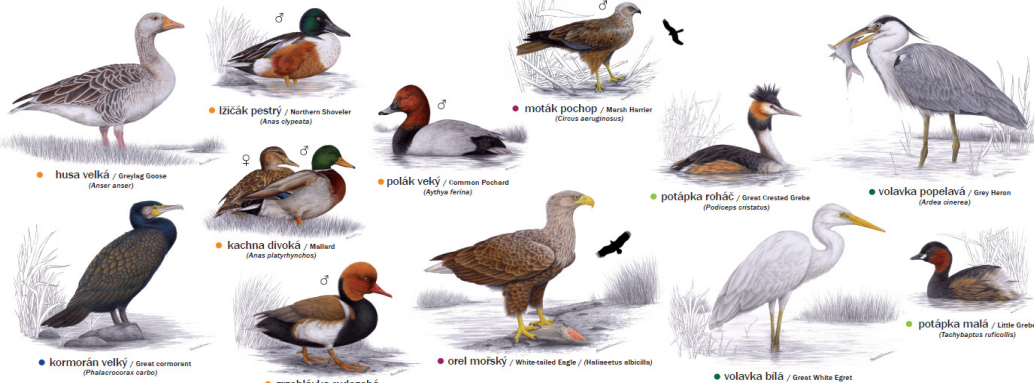
Pozorovatelna na východním břehu Nesytný u tzv. Koňského pastviska poskytuje velmi dobrý výhled na celou Valtickou zátoku.

Ptáci Lednických rybníků / Birds of Lednice fishponds

www.nature.cz

Lednické rybníky / Lednice fishponds

Lednické rybníky patří mezi nejvýznamnější ornitologické lokality v naší republice. Především výrazně hodnotná z hlediska pozorování a migrace ptáků. Jsou součástí přírodního památkového území Pálava. Rybníky jsou součástí území Natura 2000, které bylo vyhlášeno v roce 2004. Území má celkovou rozlohu 150 ha. V rámci území se nachází celkem 15 druhů ptáků, které jsou v rámci ČR vzácné, ale zde je možné je pozorovat poměrně pravidelně. Na infopanelech jsou umístěny kromě jiného také QR kódy, které umožní návštěvníkům, vybaveným chytrými telefony, získat přímo na místě bližší informace o rezervaci z plánu péče, umístěného na internetových stránkách.

Lednice fishponds are one of the most important ornithological sites in the Czech Republic. They represent an important nesting site and also a natural stopover for birds on the migratory route between northern and southern Europe. The pond system, which was built in the 19th century, consists of five flow-through ponds: Nesyt, Hlohovecký, Prostřední and Mlýnský Pond with a total area of about 150 ha. There has been evidence of nesting by more than twenty different species of birds and dozens of species can be seen during the spring and autumn migrations. This information panel shows only a small sample of them. Some of the pictured species are common, some are rare in the country, but it is possible to observe them quite regularly at the ponds. Less common or rare species include Little Grebe (III, IV), Great White Egret (III, IV), Greylag Goose (III, IV), Northern Shoveler (III, IV), White-headed Ibis (III, IV), Reversed Pochard (III, IV), Common Pochard (III, IV), White-tailed Eagle (III, IV) and Marsh Hen (III, IV).

Ochrana území / Protection of the area

Členění od: 1953
Kategorie ochrany: Národní přírodní rezervace (ultimně rozšířena 2004) na území ochrany přírody a krajiny ČR
Předmět ochrany: Území s výjimečnou přírodní hodnotou a významnou lokalitou ústavní ústavy Natura 2000, která má význam pro ochranu přírody a krajiny ČR
Další způsoby ochrany: Lednické rybníky jsou součástí území Natura 2000, které bylo vyhlášeno v roce 2004. Území má celkovou rozlohu 150 ha. V rámci území se nachází celkem 15 druhů ptáků, které jsou v rámci ČR vzácné, ale zde je možné je pozorovat poměrně pravidelně. Na infopanelech jsou umístěny kromě jiného také QR kódy, které umožní návštěvníkům, vybaveným chytrými telefony, získat přímo na místě bližší informace o rezervaci z plánu péče, umístěného na internetových stránkách.

Protection: since 1953
Protected area category: National natural reserve (ultimately extended in 2004) on the territory of the Nature Agency of the Czech Republic
Subject of protection: Special protected area and Site of Community Importance of Natura 2000 network, famous area for its natural value and ornithological importance
Nest types of conservation: since 1953
Protected area category: National natural reserve (ultimately extended in 2004) on the territory of the Nature Agency of the Czech Republic
Subject of protection: Special protected area and Site of Community Importance of Natura 2000 network, famous area for its natural value and ornithological importance
Nest types of conservation: since 1953

vrubozobí / widgeons / (Anseriformes)
potápkovití / grebes / (Podicipedidae)
volávkovití / herons / (Ardeidae)
kormoránovití / cormorants / (Phalacrocoracidae)
drávcí / birds of prey / (Accipitriformes)

Na Nesytu bylo prokázáno hnízdění více než devíti desítek druhů ptáků a další desítky druhů zde lze zastihnout v době jarního a podzimního tahu. Pozorovatelné jsou vybaveny informačními panely, které přináší malou ukázkou několika z těchto ptačích druhů. Některé z vyobrazených druhů patří k běžným a některé jsou naopak v rámci celé ČR vzácné, ale zde je možné je pozorovat poměrně pravidelně. Na infopanelech jsou umístěny kromě jiného také QR kódy, které umožní návštěvníkům, vybaveným chytrými telefony, získat přímo na místě bližší informace o rezervaci z plánu péče, umístěného na internetových stránkách.

Obě pozorovatelné jsou vybudovány při březích rybníka Nesyt. Jedna z nich je při jeho východním břehu na okraji tzv. Koňského pastvíska v k.ú. Hlohovec a druhá pak na severním břehu Nesytu v k.ú. Sedlec u Mikulova. Pozorovatelné jsou celodřevěné stavby s pevnými betonovými základy a střechou krytou ručně vázanými rákosovými doškami. Jsou navrženy tak, aby co nejvíce zapadaly do okolního prostředí a nerušily krajinný ráz. Vybavení obou objektů je shodné. Na dřevěné podlaze jsou lavice, které umožňují při sezení pohodlné opření dalekohledu o zábradlí, případně odložení batohu. V případě, že jsou pozorováni ptáci dostatečně blízko, je možné použít běžný tzv. binokulární dalekohled, avšak vzhledem k rozlehlosti rybníka Nesyt je vhodnější použít stativový dalekohled.

Pozorovatelné nejsou v žádném případě určeny k lovu, který ostatně není v území NPR povolen.

Prosíme všechny návštěvníky, aby také zde respektovali běžné zásady slušného chování a zejména neničili vybavení pozorovatelů a neodkládali zde odpadky. Děkujeme.

Obě pozorovatelny jsou vybudovány na pozemcích ve vlastnictví státu a je možné se k nim dostat pěšky nebo na kole po veřejně přístupných polních cestách. Pozorovatelna č. 1 je vzdálena 1.6 km od okraje obce Sedlec. K pozorovatelni č. 2 doporučujeme vyrazit z obce Hlohovec, od které je vzdálena cca 2 km.

Vyhlášení Národní přírodní památky Hodonínská Dúbrava

Mezi obcemi Dubňany, Hodonín a Mutěnice se rozprostírá lesní komplex s jedinečnou endemickou doubravou na písku, který po dlouhé roky přitahoval pozornost botaniků a zoologů. Toto území bylo nejprve zařazeno do systému Natura 2000 pod názvem Hodonínská doubrava. V dubnu tohoto roku pak vstoupila v platnost vyhláška ministerstva životního prostředí č. 33/2014, kterou se vyhláší nová národní přírodní památka (NPP) Hodonínská Dúbrava.

Na území o rozloze 686 ha v katastru obce Hodonín jsou v rámci území NPP chráněny panonské teplomilné doubravy na písku, panonské dubohabřiny, smíšené jasanovo-olšové lužní lesy a fragmenty panonských stepních trávníků na písku s vysokou druhovou diverzitou flóry a fauny. Mezi nejvýznamější zástupce flóry se řadí mečík bahenní, lýkovec vonný, ostřice Buxbaumova, kostřava ametystová či žluťucha jednoduchá. Mezi vzácné druhy živočichů se kromě tesaříka obrovského či přástevníka kostivalového řadí zejména okáč jílkový, jeden z nejhroženějších denních motýlů v Evropě. NPP Hodonínská Dúbrava představuje poslední místo v ČR, kde se s ním ještě můžete setkat. Před Správou CHKO Pálava a KS Brno leží nelehký úkol zajistit uspokojivý stav zvláště chráněných druhů a zároveň existenci lesního komplexu. Věříme, že společným úsilím s Lesy České republiky zachováme příznivý stav i dalším generacím.

mečík bahenní (*Gladiolus palustris*)

Opatření na podporu hnízdění ptáků v NPR Lednické rybníky

V rámci spolupráce mezi občanským sdružením KROK a Správou CHKO Pálava byla v NPR Lednické rybníky realizována dvě opatření s cílem zlepšit a vytvořit nové vhodné podmínky pro hnízdění vodních ptáků. Obě opatření jsou realizována v rámci projektu NEOVISION – nové výzvy v ochraně biodiverzity na česko-slovenském pomezí. Tento projekt získal finanční příspěvek v rámci Operačního programu cezhraničnej spolupráce SK-ČR 2007-2013 a je zároveň podpořen ze státního rozpočtu ČR.

Úprava ostrova na Nesytu

V minulosti byl na Nesytu zbudován ostrůvek, vysypaný vrstvou štěrku. Smyslem tohoto opatření bylo poskytnout náhradní hnízdní příležitost některým vzácným druhům ptáků, vázaným na ubývající obnažené plochy štěrku na náplavech apod. Štěrková plocha byla nyní rozšířena a pod vrstvu štěrku byla instalována folie, bránící prorůstání vegetace. Tato opatření by měla prodloužit funkčnost ostrova jako potenciálního hnízdiště pro rybáka obecného, kulíka říčního, písíka obecného a další druhy.

Instalace plovoucích ostrovů

Na Prostředním a Mlýnském rybníku byly nainstalovány tzv. plovoucí ostrovy. Jedná se o dřevěná mola o velikosti cca 2,5x3,5 m umístěná na vodotěsných barelech a vybavená pletivovou ohrádkou vyplněnou říčním štěrkem. Ohrádka částečně chrání mláďata před predátory, a také před případným pádem do vody v době, kdy ještě nejsou vzletná. Tyto ostrovy se osvědčily na jiných lokalitách především jako náhradní hnízdiště pro rybáka obecného. Úspěšnost provedených opatření bude v rámci projektu monitorovat společnost ALKA Wildlife, o.p.s.

konkrétní příklad

Rybák obecný (*Sterna hirundo*) je na vodní prostředí vázaný pták vzdáleně podobný rackovi, avšak má štíhlejší siluetu, nápadně dlouhá křídla a výrazně vykrojený ocas. Svrchní část těla je šedá a spodní část je bílá. Na hlavě má úzkou černou čepičku a jasně červený zobák. Létá pomalu poměrně nízko nad vodou, v letu velmi dobře manévruje a při hledání kořisti se často zastaví na místě s typickým třepotáním křídly. Loví drobné rybky, vodní bezobratlé a hmyz. Jedná se o silně ohrožený druh živočicha a druh Přílohy I Směrnice EU o ptácích. Dříve u nás hnízdil hlavně na březích řek na štěrkových lavicích a ostrůvcích, případně na obnažených březích rybníků. Regulací řek a bagrováním říčních náplavů množství hnízdišť zaniklo a při hnízdění na rybnících dochází často k zaplavení hnízd změnou výšky hladiny vody. Jako náhradní možnost hnízdění se osvědčily plovoucí ostrovy, které nejsou ohroženy kolísáním hladiny a rybáci je ochotně obsazují. V současnosti u nás hnízdí okolo 400 – 500 párů rybáků, zejména v rybníčních oblastech.

Vážení čtenáři,

tento informační materiál nepravidelně vydává Správa Chráněné krajinné oblasti Pálava a krajské středisko Brno, která je jedním z regionálních pracovišť Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Na vaše dotazy, týkající informací zveřejněných v tomto e-Věstníku nebo jakékoliv jiné otázky, související s činností naší organizace, vám rádi odpovíme.

e-vestnik.palava@nature.cz

Pro přihlášení nebo odhlášení odběru e-Věstníku můžete využít výše uvedenou e-mailovou adresu.

